

РЕЦЕНЗИЯ

от

проф. д-р **Людмил Борисов Петков**

на

Дисертационен труд

За придобиване на образователната и научна степен **„ДОКТОР”**
по професионално направление **8.3.Музикално и танцово изкуство**
Докторска програма **„Музикознание и музикално изкуство”**
към Катедра Класическо и поп и джаз изпълнителско изкуство
при факултет **„Музикална педагогика”**
на АМТИИ **„Проф. Асен Диамандиев”** – Пловдив

на тема:

„Сравнително изследване на китайското и западното оперно изкуство”

Автор: **Жоу Ксянгфей (Zhou Xiangfei)**

Научен ръководител: **проф. д-р Тони Димитрова Шекерджијева-Новак**

1. Общо представяне на процедурата и получените за рецензиране материали

Документацията по процедурата за защита пред научно жури на дисертационен труд с автор Жоу Ксянгфей е в изряден вид. Представени са следните заложи като законово задължителни свидетелства:

1. Заповед № РД-27-171/27.11.2024 г. за назначаване на научно жури от Ректора на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев” – Пловдив

2. Заповед № РД-27-165/05.11.2024 г. за отчисляване, въз основа на взето решение от ФС при ФМП – протокол № 19/09.02.2022 г.

3. Дисертационният труд е в обем на 162 страници. Структурата на труда е Увод, Седем глави, Заключение, Приноси, Библиография, Списък с научните публикации, Приложение. Цитираната библиография включва 78 заглавия, 59 от китайски и 19 от чуждестранни източници.

4. Авторефератът е в обем на 65 стр., в които имаме Увод, Седем глави, Заключение, Приноси, Библиография.

5. Списък с авторските публикации, свързани с дисертационния труд – 3 на брой.

6. Творческа автобиография

2. Кратки биографични данни

Жоу Ксянфей е тенор и преподавател по класическо пеене в Музикалната консерватория в Съчуан, Китай. В периода 2002–2006 година следва класическо пеене в Съчуанската консерватория. От 2009 до 2012 година завършва магистърски курс със защита на дипломна работа в Съчуанската консерватория с профил „Класическо пеене“. Обявен е за един от отличниците на випуска си.

По време на следването и преподавателската си дейност многократно участва в оперни спектакли и печели награди в различни вокални конкурси (златен медал от Европейски конкурс за вокална музика - Италия; сребърен медал от Конкурс за вокална музика „Ченгду“ – Китай). Бил е изпълнител на роли в оперите „Травиата“, „Кармен“, „Уанг Гуангчи“ и други. В момента е докторант в Академията за музикално и танцово изкуство „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив с научен ръководител проф. д-р Тони Димитрова Шекерджиева-Новак.

3. Актуалност на тематиката, целесъобразност на изследователските методи за постигане на поставените цели, оценка на дисертационния труд, препоръки и критически бележки

Жоу Ксянфей е с подчертано траен интерес и особена привързаност към класическото вокално пеене и оперното изкуство.

Дисертационният труд на Жоу Ксянфей е амбициозно и навременно изследване, даващо отговори, но поставящо и въпроси – ценна територия за критическата мисъл на изследователя. Тук е ясно разкрит подхода на автора, представител на новия хегемон в световната политика и икономика, да утвърди китайското изкуство, в частност операта, като субект на ускорен при интеграцията си със световната култура обмен.

Богатата информационна стойност на изследването е продиктувано от познанието на автора за тънкостите на китайската традиционна култура, нейните особености и вътрешен механизъм на създаване. Понятиятният апарат на автора е ясен, логичен и добре изяснен. Националният дух и националните характеристики на китайската опера са първостепенни за автора и преминали през ситото на националната култура дават разбирането за съвременните нагласи в интеграцията и взаимното развитие на източната и западната култури.

Едно от достойнствата на труда е поставянето на границите при определяне на съдържанието на понятието китайска опера. Извършена е огромна изследователска работа, като всички изследвани научни публикации по темата надвишават 195. Прецизирането на историческия контекст в такъв комплексен музикален жанр, какъвто е операта, е заложено като модел на изследването, който сполучливо отразява богатия художествен смисъл и естетическа проекция на този културен феномен. Икономическите основи за възникването на китайската и западната опера са детайлно анализирани в тяхната социална система и политическа среда. При представянето на стереотипите на мислене, в които се

коренят концепциите при създаване на китайската и западната опера, авторът обстойно ни запознава с великите китайски мислители Конфуций, Лао Дзъ и Джуан Дзъ. Така принципите на безпристрастност, хармония, смирение, скромност, неутралност и обобщение координирано стандартизират националната посока на мислене. Те създават картината на глобално по обхват и високо като ниво духовно съществуване. На този фон представянето на западната култура като следваща експанзионизма е меко казано затъване в идеологически плитчини.

Естетическият идеал, отразен в двете култури по посока на оперното изкуство е добре отразен. Тезите на древния китайски философ Менций са приложени при подчертаването на истинността, добротата и красотата в естетическия идеал на операта. Независимо от различната траектория на развитие, реформите на Кр. В. Гук в това изкуство, следва сходните – истина, простота и природна хармония. Очертани са характеристиките на китайското изкуство като идейно експресивно с представянето му чрез „Книга на песните” с нейните специфични образи, изразяващи стремежите на духа на субекта като художествена концепция. Добре обрисувано е и естетизирането на образа при пресъздаване на въображаеми обекти в тяхната специфичност, умствена перспектива и стилизираност. При съпоставката на артистичните стилове са отбелязани образен експресионизъм и свободен, умерен и изящен стил в китайското изкуство срещу вълнуващ и необуздан за западното.

Контролирането на мярката без отклонения и без възприемането на екстремна позиция, както и уравновесеността като важен белег китайския даоизъм, са противопоставяни на еднозначните сила и борба, насърчаващи „необуздания си национален характер”. Считаю това за обеднен момент по отношение на заложената в труда проблематика на съпоставяне.

От друга страна са добре представени вокалната технология и строгите изисквания за прехода при артикулирането на думите, параметрите при използване на звука и техники за оперно пеене, както в китайската опера, така и в методиката при пеене при белканто. В процеса на изследването докторантът не изпуска от вниманието си сравнението между китайската и западната литература, подхождайки с внимание и пунктуална точност в детайлите.

Един интересно разработен раздел в доктората е озаглавен „Типични групови портрети и уникални личности”. Тук се проявява умението на автора да следва собствените си регулативни принципи, извличайки максимума от предпоставките, предхождащи изводите. Характеристиките на китайската и западната трагедийност са анализирани и подредени в балансираните пропорции с висока познавателна употреба. Въобще, през целия труд прозира усилието на автора в максимална степен да изясни идейните аспекти и използваните професионални техники за включването на двете опери в архитектурен модел на оценяване и познание. Паралелното изследване на двете опери се развива в органично цяло и в това движение е осезаемо присъствието на естетическата чувствителност на автора. Във всички елементи на дисертацията се вижда индивидуалното

присъствие и личната позиция, извлечена от дълбочината на творческата и научна същност на изследователя.

Жоу Ксянгфей диалогизира активно с темата си, избягвайки простите описания и лесни решения. Буди уважение придържането му към историческата достоверност на изследователския метод, удачно комбиниран с методологията на сравнителното изследване. Обръщането към националното самосъзнание не е изолирано, а трансформирано по посока на новите реалности в живота и изкуството.

Влиянието на древногръцката култура и нейните исторически жалони е базово в труда на Жоу Ксянгфей. Затова искам да отбележа някои допуснати неточности, които да се избегнат в бъдеще.

В конспектиран вид:

А. В „Макбет“ не се разказва историята на Медея (стр. 100).

Б. Аедът Омир не е роден през V в. пр.н.е. (стр.107)

В. Не Херакъл отвежда Троянската война до победен край (стр. 108)

Г. Екзюпери не е заточвал Одисей никъде (стр. 108)

Д. Язон не е убил Одисей, това е направил собственият му син (стр. 107)

Е. Омир е баща на старогръцкия епос от периода на развитата устна традиция, а не на драмата. За такъв в драмата (в частност трагедията) според античната традиция е поетът Теспис.

Бих отбелязал също по отношение трактовките, свързани с християнската религия да се използват автентични и солидни авторитетни източници (напр. „Сума на теологията“ от Тома Аквински), за да се избегне усещането за схематичност и повърхностност.

4. Автореферат

Авторефератът представя правдиво съдържанието на основния труд и дава видимост на характеристиките на смисловия му контекст.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Докторантът Жоу Ксянгфей е намерил точната ниша, в която да приложи своето умение, знание и дух. Погледът му върху изследваната проблематика е реалистичен и компетентността му е несъмнена. Приемам изцяло приносния характер на научния труд, изразен в:

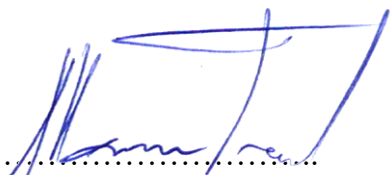
- 1. Разширяване кръгозора на изследванията на оперната музикална култура**
- 2. Задълбочаване на разбирането за културните характеристики на китайската и западната оперна музика.**
- 3. Представяне на нови перспективи и методи за изследване на оперната музикална култура.**
- 4. Насърчава обмен и взаимното изучаване на китайската и западната опера.**

5. Предоставя за първи път научен труд с акцент върху сравнителното изследване на съвременното китайско и западно оперно изкуство.

Ето защо предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „ДОКТОР” по професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство, докторска програма „Музикознание и музикално изкуство” на Жоу Ксянгфей.

Поздравявам докторанта Жоу Ксянгфей и научния му ръководител проф. д-р Тони Димитрова Шекерджиева-Новак с резултата от съвместната им работа.

09.01.2025 г.
Пловдив

Написал рецензията:
проф. д-р Людмил Петков